

NADŠKOF JULIUSZ JANUSZ

Quo vadis Slovenia? Slovenija, kam greš?

Ekscelence, gospodje nadškofje in škofje, cenjene državne oblasti, zelo spoštovani kolegi diplomatskega zbora, spoštovani duhovniki, redovnice in redovniki, dragi verniki, pozdravljeni vsi tukaj zbrani, da se Bogu zahvalimo za papeževanje našega ljubljeneega svetega očeta papeža Frančiška. Zahvaljujem se predvsem patrom Družbe Jezusove, ki prebivajo poleg apostolske nunciature, saj so nam omogočili obhajanje te slovesne svete maše v svoji cerkvi, cerkvi, posvečeni svetemu Jožefu, zavetniku vesoljne Cerkve. Mislim, da bo papež Frančišek, ki je tudi član Družbe Jezusove, vesel, ko bo slišal, da smo se letos ob praznovanju njegovega papeževanja preselili iz stolnice nekoliko bolj na obrobje. Gre bolj za miselno obrobje, saj smo dejansko še vedno v središču mesta Ljubljana. Ne zdi se mi nepomembno tudi dejstvo, da cerkev stoji na ulici, ki je posvečena papežu, svetemu Janezu Pavlu II., Vélikemu. Za tiste, ki so danes tukaj prvič, se zdi, da je prav, če spomnimo, da je bil med komunizmom ta božji tempelj preoblikovan v filmski studio. Za bogoslužje je bil v celoti vrnjen šele leta 1996, ob prvem pastoralnem obisku papeža Janeza Pavla II. Reči moremo, da je tisti ateistični politični sistem želel vero potisniti na obrobje in vernikom odvzeti prostor za češčenje Boga, Marije, svetega Jožefa in za obhajanje evharistične daritve. Lahko bi rekli, da so – hvala Bogu – tisti grdi časi nazadnjaštva, odprte vojne proti Cerkvi, proti krščanskim vrednotam že grd spomin in da Boga lahko svobodno

Apostolski nuncij nadškof dr. Juliusz Janusz je imel ta nagovor pri sveti maši v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani ob papeževem prazniku, 27. junija 2018.

častimo. Vendar ni tako. Dobivamo neverjetne, vznemirljive novice, saj ljubljanska občina hoče odvzeti šentviško pokopališče. Pri miru se ne pusti niti mrtvih kristjanov. Šentvid je očitno posebno izbran kraj, kjer ne spoštujejo krščanskih vrednot. Katoliški šoli, ki gosti tri tisoč učencev, že več let zavračajo pravično podporo, kakršno prejemajo državne šole. To delajo v nasprotju s 57. členom Ustave RS, v nasprotju z odločitvijo Ustavnega sodišča RS iz leta 2014 in v nasprotju s sporazumom, podpisanim med Svetim sedežem in slovensko vlado, ratificiranim leta 2004. Upamo, da bo nova vlada končno naredila konec tej zlorabi zakona. Ni dovolj hoditi v Rim pozdravljat svetega očeta, ga vabiti, naj obiše Slovenijo, če nočemo vojaškega ordinariata, formalne zakonodaje, ki bi dovoljevala duhovno oskrbo v vojski, policiji, v bolnišnicah, v zaporih. Papeži, ki ste jih poznali: Pavel VI., Janez Pavel II., Benedikt XVI. in sedaj papež Frančišek, so vedno izkazovali veliko naklonjenost in simpatijo vašemu ljudstvu, ker je to ljudstvo trpelo v teku stoletij, predno je postalo neodvisno. Sveti sedež je pod vodstvom Janeza Pavla II. med prvimi priznal vašo neodvisnost. Ta slovanski papež je dvakrat obiskal svobodno Slovenijo. Nasproti dejstvom, ki sem jih omenil, se lahko vprašamo: *Quo vadis Slovenia? – Slovenija, kam greš?*

Dragi udeleženci tega slovesnega bogoslužja. Ta papežev praznik je verjetno zadnji, ki ga prirejam v Sloveniji. Upošteva-joč ritem življenja in služenja se moram pripraviti, kakor pravi papež v enem izmed svojih dokumentov motu propriu »Naučiti se posloviti se«. V Sloveniji sem doživljal težke čase zaradi dogodkov, ki jih vsi poznate. Vendar te izkušnje ne bi zamenjal z nobeno drugo. Srečal sem se s tolikimi lepotami vaše pokrajine, z velikim užitkom poskusil vaša vina in vaše morske sadeže, srečal sem veliko pobožnih, velikodušnih, dobrodelnih ljudi, zato lahko navedem besede svetega apostola Pavla, ki jih je, kot ste slišali v prvem berilu, namenil Timoteju: »Preljubi, jaz se že darujem in čas moje razveze je blizu. Dober boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil. Odslej mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik; pa ne le meni, ampak tudi vsem, ki v ljubezni pričakujejo njegov prihod. Gospod mi

je pomagal in dal moč, da bi se po meni oznanjevanje dopolnilo in bi ga slišali vsi narodi; Otel me je levu iz žrela. Gospod me bo otel iz vsakega hudega naklepa in rešil v svoje nebeško kraljestvo. Njemu slava vekomaj» (2 Tim 4,6-8.17-18). Tudi najtežje zadeve glede odstopov nadškofov, glede imenovanja novih postanejo znosne, saj sem sledil svojemu škofovskemu geslu: *Amor omnia sustinet, Ljubezen vse prenese*. Mislim, da nisem naredil ničesar izjemnega, saj mora apostolski nuncij, papežev poslanec, prinašati svetu tisto, kar predstavlja papeštvo. In današnji evangelij to jasno razloži. Preden je Jezus vodenje Cerkve zaupal Petru, ga ni vprašal, koliko jezikov znaš govoriti, kje si študiral Sveto pismo, kako si se obnašal v življenju, ne, Jezus je vprašal: »Simon, Janezov sin, ali me ljubiš bolj kot tile?« Poznamo Petrovo zadrego in njegov pritrdilni odgovor na Jezusovo vprašanje. Poglejmo, kako na to vprašanje odgovarjajo današnji Petrovi nasledniki, zlasti sveti papež Janez Pavel II., zaslužni papež Benedikt XVI. in papež Frančišek.

Sveti papež Janez Pavel II. nam je v okrožnici *Redemptor Hominis* (Človekov Odrešenik), ki jo je objavil na začetku njegovega papeževanja, zapustil tako rekoč svojo »oporoko« vere v Boga, ki je Ljubezen, in v Jezusa Kristusa, edinega Odrešenika sveta: »Človek ne more živeti brez ljubezni. Sam sebi ostane nerazumljiv; njegovo življenje je brez smisla, če se mu ne razodene ljubezen, če ne najde ljubezni, če ljubezni ne izkusi in si je ne prisvoji, skratka, če ni deležen ljubezni. Prav zaradi tega šele Kristus Odrešenik ... v polnosti razkriva človeku človeka. To je, če se smemo tako izraziti, človeški pomen in človeška razsežnost odrešenjske skrivnosti. V njej človek spet odkrije veličino in dostojanstvo svoje človečnosti in lastno vrednost. V skrivnosti odrešenja človek spet »pride do veljave« in je na novo ustvarjen. Zares, na novo je ustvarjen! »Ni več Juda, tudi ne Grka, ni več sužnja, tudi ne svobodnega; nič več moškega in ženske. Kajti vi vsi ste eno v Jezusu Kristusu« (Gal 3,28). Človek torej, ki se hoče poznati v globinah – ne samo ob trenutkih, nepopolnih, čisto zunanjih ali celo samo navideznih vidikih in kriterijih svojega življenja –, se mora s svojim nemirom in negotovostjo, s svojo slabostjo in grešnostjo, s svojim življenjem

in smrtjo približati Kristusu. Z vsem, kar je, mora tako rekoč preiti vanj. Prisvojiti in privzeti si mora vso resnico o učlovečenju in odrešenju, da spet najde sam sebe.« Za papeža sv. Janeza Pavla II. torej poznati in ljubiti Boga pomeni, da človek pomaga samemu sebi, kako naj pravilno razume svojo človečnost in smisel svojega življenja.

Zelo podobne so tudi misli zaslužnega papeža Benedikta XVI. Ko je bil še nadškof v Münchnu na Bavarskem, je v eni izmed pridig, ki jo je imel ob 40. obletnici duhovniškega posvečenja nekega svojega prijatelja, spregovoril o osrednjem mestu ljubezni v življenju. Tedaj je kardinal Ratzinger med drugim dejal: »Ljubezen, in evangelij sam, ni posladkana voda, ni lagodna. Ljubezen je velik izziv in potemtakem očiščevanje, preoblikovanje in ozdravljenje našega življenja, ki nas uvaja v tisto, kar je veliko. Učiti in naučiti se ljubezni. To je pristna naloga tistega, ki govori o Bogu. In prav to najbolj potrebujemo. Kajti če ne postanemo sposobni ljubiti pravilno, se oddaljimo od Boga in od nas samih in življenje postane temačno in nekoristno. /.../ Če gledamo Jezusa Kristusa, tedaj vidimo Boga. V Gospodu, ki se nam razodeva v evangeliju, je pred nami odprto Božje obličje, še več, Božje srce! Gledati moramo Kristusa, saj je v njem navzoč Bog. Ko gledamo Jezusa Kristusa, ki se je za nas dal križati, hkrati vidimo ljubezen, vidimo, da je Bog ljubezen, kar pomeni isto« (Iz knjige *Insegnare e imparare l'amore di Dio – Učiti in naučiti se Božje ljubezni*, str. 256–258). Ko je kardinal Ratzinger postal papež, je še naprej zatrjeval Jezusu, ki ga ljubi, ker je Jezus ljubezen.

Papež Frančišek nenehno spominja vernike in ves svet, da je oznanilo Jezusa Kristusa resnica o Božji ljubezni, ki jo moramo uresničevati v svojem življenju, še posebej, če se želimo imenovati kristjani. V apostolski spodbudi *Evangelii Gaudium* (*Veselje evangelija*) papež Frančišek navaja besedo iz okrožnice papeža Benedikta XVI. z naslovom *Deus caritas est* (*Bog je ljubezen*), v katerem zaslužni papež zatrjuje: »Na začetku krščanstva ni etična odločitev ali kakšna velika ideja, temveč je srečanje z dogodkom, z Osebo, ki daje našemu življenju novo obzorje in s tem njegovo

odločilno usmeritev« (EG št. 7). Papež Frančišek se sklicuje na to misel in zatrdi: »Samo po zaslugi tega srečanja – ali ponovnega srečanja – z Božjo ljubeznijo se spreminjamo v srečno prijateljstvo, in smo rešeni iz svoje osamljene zavesti in samozadostnosti. V polnosti postajamo človeški, kadar smo več kakor človeški, ko namreč dovolimo Bogu, da nas popelje onkraj nas samih, da bi dosegli svoje najbolj resnično bistvo« (EG št. 8).

Vračam se k nalogi papeževega predstavnika, ki mora slediti papeževemu poslanstvu, poslanstvu, ki oznanja, da je Bog ljubezen, Jezus Kristus odrešenik in Sveti Duh tolažnik. Rad bi omenil neki dogodek, ki sem ga omenjal že ob drugih priložnostih. Ta dogodek je zaznamoval tudi moje služenje Svetemu sedežu in vesoljni Cerkvi. Pri mojem škofovskem posvečenju v Rimu, 8. maja 1995, je kardinal Angelo Sodano, ki je vodil slovesnost, v pridigi med drugim dejal: »Pravijo, da mora biti nuncij papeževo uho, da bi slišal utrip krajevne Cerkve, ali pa papeževa usta, da bi lahko posredoval navodila in vzdrževal enotnost vere in pravil. Toda tebi, Juliusz, ki kot nuncij odhajaš v Ruando, v deželo, kjer se kristjani med seboj pobijajo, tebi priporočam, da si papeževo srce, da prinašaš njegovo sočutje, usmiljenje in tako njegovo dobrodelno pomoč.« Ta nasvet sem sprejel z vso pripravljenostjo in z vsem svojim srcem. Še več, kot simbol privolitve modrim besedam kardinala Sodana sem v mestu za sirote, ki sem ga postavil v Ruandi in v katerem prebiva 300 otrok ter omogoča šolanje tolikim drugim, na ozemlju, ki meri 12 hektarov, postavil cerkev v obliki srca. Ta projekt mnogi izmed vas poznate iz moje knjižice Zlatomašnik, ki je bila izdana ob 50. obletnici mojega duhovništva.

Molimo za našega papeža Frančiška, za njegove sodelavce, za naše škofo, duhovnike, redovnike in redovnice. In ne pozabimo prositi Boga za milost, da bi ohranil vašo lepo domovino Slovenijo v veri in krščanskem življenju. Tako kakor je moj nuncij na Danskem, Slovenec Jože Žabkar, priporočal škofom nordijskih držav: *Bleiben Sie katholisch!* – *Ostanite katoliški!*